

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. L. e. ó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esztörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

A kivándorlási kongresszus.

30,000 ember hagyta el 1878 óta a Dunántúlt és vándorolt ki Amerikába. Győr vármegyéből 10,000, Mosonból 5400 (köztük 791 katonaköteles) Veszprémből 3732 (956 katonaköteles), Sopronból 2504 (810 katonaköt.), Fejérből (1886 óta) 3000, Somogyból 1500, Vasból 800, Zalából 650, Pozsonyból 1948.

A társadalom megretten, s mikor a veszteséget látják, mentődeszka után kapkodnak:

Nem engedhetjük, hogy magyar véreink, a leghasználhatóbb, a törzsökös magyarok kénytelenek legyenek elhagyni hazánkat.

Szebbnél-szebb, okosnál-okosabb indítványok hangzottak el a szónokok ajkairól. A borértékesítésről, hitel- és adóügyről, hitelszövetkezetekről, a takarékpénztárak reformjáról, hogy mit kell tennünk a már kivándorolt nép megmentéseért stb. stb.

Bennünket közelebbről érdekel az az indítvány, a melyet Horváth Jenő, a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület titkára terjesztett elő:

Mondja ki a kongresszus, hogy a szövetkezeti eszme mint az önségély egyik leghatalmasabb fegyvere társadalmi úton terjesztendő, ezen célból, ahol a körülmények szerint a tényezők megvannak, hitel-, termelő-,

értékesítő- és fogyasztási szövetkezetek alakítása kívánatos, ezek mellett szükséges az is, hogy a gazdasági művelést elősegítő olvasóköri és néphölyvitáriák is szerveztesenek.

Természetes, hogy a magyarság védelméért lelkesülő testületben nagy tetszéssel fogadták ezt az okos indítványt. De nem úgy Szabolcsi Miksa ur, az *Egyenlőség* című születési hibában szenvedő lap szerkesztője, a ki könnyezve jelentette ki, hogy a szövetkezetek működése következőben 30,000 zsidó szatóc vándorolt ki. Tehát egészen természetes az ő kívánsága, hogy a szövetkezetek megrendszabályozandók.

Ha így volna, minden esetben jó volna. Meg lehet győződve Szabolcsi úr, hogy a magyar társadalom nem tördelné a kezeit úgy, mint mikor a földmivelő osztály, a régi magyarok kivándorlása fölött esünk kétségbe. De hát azok a kivándorlók nagy részt csak elvándorolnak egy szebb, nyugalmasabb helyre, a hol megkezdett munkájuknak nagyobb és alkalmasabb tere nyílik. Mert tessék csak itt Fejérvárott is végigtekinteni. Nem egy tőkepénzest találunk, ki a falun mint szegény szatóc kezdte „működését.“ Alig volt egyebe a rajta valónál. Egy-két esztendő alatt a fél falut a zsebjébe rakta. Lett belőle bérlő, aztán

oreság. Mikor azt is megunta, kivándorolt a faluból és bevándorolt Fejérvárra (aztán kezdett magyarul írni, olvasni tanulni) esetleg Pestre, lett belőle tőkepénzes, nagyságos úr, bank igazgatósági tag stb. A faluban csak a félfalu sirt az ő jötevője után, a városban már többen, a nagyvárosban még többen, csak ő bizott és nevetett a markába.

Természetes, hogy a kongresszus tagjai sem hagyták szó nélkül Szabolcsi ur argumentálását. *Széchenyi Imre* gróf megmagyarázta Szabolcsi urnak, hogy *azt senkinek sem lehet fölronni, ha olyan forrásból vásárol, a hol az árut olcsóbban kapja. Sőt azt is kijelentette a maga részéről, hogy azokat a kivándorlókat, a kik azért mentek el, mert árúikat nem tudták az általuk megszállott áron eladni, nem sajnálja.*

Hertelendy Ferenc azt a kérdést vetette fel, hogy a szövetkezet kit kényszerített a haza elhagyására? Hiszen ha csak azon mulnék, hogy a szövetkezetek miatt nem tudnak megélni mint szatócok, kezesettek volna maguknak más foglalkozást (teszem: földmivelést, iparüzést. A „jó“ „magyar“ hazafi így is megnufatná a magyar hazához való ragaszkodását. Szerk.)

Szabolcsi úr nem akarta elismerni, hogy a rókát a saját lyukában fogták meg. Kijelentette, hogy a felekezeti szellem is

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Permi népdalok.*)

(Munkácsy gyűjteményéből.)

I.

*Hegytől, hegyek alján végig,
Aprószemű, piros eper érik;
Ha leszedni jönnek majd a lányok,
Reggel-este én is arra járok.*

*Patak mentén leülök a dombra,
Arra jönnek a lányok dalolva.
Mért busulok, megkérdezik tőlem,
Adnak is majd piros epret bőven.*

*Szép lányok, gyönyörű virágok,
Ha a helyre, hogy alá kijártok:
Hadd szedek hej! leveleket epret,
Melyet édes ajakatok termelt.*

II.

*Aratgatók buzafölön hosszába,
Nincsen magja, csak az irtes kalásza.
Elindult az én kedvesem messzire,
Nem jön vissza hej! többé csak a hirt.*

*Rossz a termés, de hosszú még a megye,
Mért van tőlem oly távol a szerencse.*

*) A permiak a magyarokkal rokonyelvű, csinos, barna, szorgalmas népfaj. Gazdag népköltésük van.

*De még messzebb van a kincsem, kedvesem,
Azt az útát soha meg se lehtem.*

III.

*Az erdőnek sok a fája,
Csak egynék van koronája.
A faluban sok a lány,
De legszebb egy van csupán.*

*Meredek út visz a hegyre,
Felmennék, ha kedvem lenne.
Völgyben járom jobb nekem,
Közsám arra jellelem.*

Fordította: Uger.

A kereskedelmisták kerti-mulatsága.

Ki van adva az ukáz: Szől úr, erről tárca írójdk! — K'emással, mondok. De most, ebben a kellemes, hűvös szobában, a mely tulajdonképpen csak arra való lenne, hogy az ember a bodor szivarfüst árnyékában a brándos semmittevésével csak átélvezze, nem pedig leírja a mulatság emlékeit, nem akar megindulni a tollam. Mit is írjak? Hogy az egész dolog kitűnően sikerült? Azt tudja mindenki, mert mindenki ott volt. Vagy hogy az előkészítő munkálatokhoz annyi szegre volt szükség, hogy Knazovitzky vasáru boltja majdnem kiürült, meg hogy a Szigethy testvérektől való egyik pezsgős üveg akkortól durrant, hogy az alvó fakir menten fölébredt és kérte a hat korona lénungját? Ezt is igen sokan tudják. Azokat a leveleket azonban senki sem látta (én

sem), a melyeket a tegnapi mulatságról hozzánk intéztek; és mivel még most sem akarózik a tollam a dologra térni, leadom a leveleket: tessék csak átolvassni őket.

Elsőnek a kis Köhn Kóbi levele érkezett be; igen kedves títu.

Tek. Szerkesztőség!

Általános elismerésnek örvendő szerénységem tiltja, hogy szereplésemről írjak. Hisz közismert tény, hogy nélkülem alig sikerült volna a mulatság, pedig csak a középső évfolyamra járok. Bajuszom ugyan nincs, de ha majd lesz, akkor sem lesz, mert a vörös színt nem kedvelem.

De hát ez nem tartozik a dologra. Tulajdonképpen azért kerestem fel a t. szerkesztőséget soraimmal, hogy eláruljam, miszerint én voltam az, aki a déli vasuti műhely szerenádjá alatt kellemes hangommal nagyokat rikoltva rohantam, jobbra-balra az asztalok között, jelentvén, hogy a sorshuzás 9 óraker lesz a táncteremben. Volt ugyan néhány goromba úr, aki rám szólt, hogy ne sipákoljak itt, mikor az énekar éppen piano énekel, de én nem ereszkedtem odaig, hogy megmagyarázzam, hogy a fortissimo alatt még a kucséberék se hallották volna meg a hangomat, pedig azoknak jó füllük van.

Ezt tettem én. Elismerést nem várok érte, mert-őszinte lelkesedésem vitt rá.

vagyok szerény tisztelettel

K. K.

A másik levelet egy mama küldötte, akinek az itt következő sorából is világosan kitűnik, hogy kitűnő háziasszony:

hozzájárult a szatócsok kivándorlásához. Az ellenmondások egész vihara zúdult rá. *Fiáth Pál báró, Fejérmegye főispánja, az elnöke hangsúlyozta, hogy a szövetkezeti eszme nálunk való propagálásának felekezeti vonása nincs. Kijelentette, hogy ő, mint főispán, elnöke egy keresztény szövetkezeti.*

Vasárnap Széchenyi Imre gróf épen Szabolcsi Miksa felszólalása alapján kijelentette, hogy a magyar közvélemény csak a tisztességtelen kereskedelmet üldözi. Kérte Szabolcsit, hogy világosítsa az ő körzetét, hogy *mi csak a tulkapások ellen védekezünk.* Örömet fejezte ki a felől, hogy Szabolcsi különbséget tett a magyarosodott és meg magyarosodott zsidók között.

Itt a dolog facit-ja. — Ezt nem lehet eléggé megmagyarázni a mélyen tisztelt zsidóságnak. Mi nem a zsidóság ellen küzdünk, midőn szövetkezeteket alakítunk. Mit törődünk mi azzal, hogy zsidó valláson van valaki? Soha nem hallotta még tőlünk senki soha, hogy mi Mózes hitványait kifogásoltuk volna (mint a hogy a mi vallási meggyőződésünket, hitelveinket, papjainkat stb. onnan túlról gyalázni szokták.) Mi védekezünk a tisztességtelen üzelmek, az uszora ellen, a melyek koldusbotra juttatják a magyart és kiűzik Amerikába. Elég baj aztán, hogy az uszorasok, a tisztességtelen üzelmek részesei 90 százalékban a zsidók közül kerülnek ki. Különösen pedig baj ez a tisztességes zsidókra nézve, — a kik nem érdemelnek egy rossz szót sem, de kellemetlen ránk nézve is, mert ha bármely ily piszkos ügyhöz kénytelenek vagyunk hozzászólni, rögtön készen állanak a „felekezetieskedés” vádjával. Pedig maguknak a zsidóknak volna első sorban érdekük, hogy követnék Széchenyi gróf tanácsát, hogy világosítsák fel környezetüket, hogy a magyar közvélemény csak a tulkapások ellen védekezik.

Na hadd szerkesztő ur a fene hitte volna, hogy ilyen jól lehessen mulatni a lövöldébe a sok nevetéstől úgy fő fújtunk, mind a farsangi fánk akibe sok a zélesztő de nekem csak aza zalvó fakér teccett legjobban ojan vot mind a téjfölös lével leöntött rácos hal a Mozgó fényképek is szép voltak úgy vagdalták a levegőt mind az én trancsérkésem aszongyák egy kicsiny heles feketebajcu fujtalember tanáta ki pedig csak akora mind egy lekváros bukta no igen ügyes kis ember a Nevemet nem írom ide mer még megszólna az írásmér pedig ha beszélné velem nem is sejténem, hogy igen gyöngye vagyok az írásban elfelejttem már hiába no Isten vele. (ugye ide pont köll a végire)

Nem is szóljuk meg érte, kedves mama, mert ha a főzőkanalat úgyesen fogja, többet ér, mintha száz kötet női-regényt írna össze — egy kaptafára.

Legkedvesebb volt a harmadik levél. Egy kis leány írta:

Tisztelt Szól ur!

Kegyed megkért engem, hogy írjam le a hatást, a mit ez a kedves kerti mulatság rám gyakorolt, majd beszövi a tudósításába. Bocssón meg, de nem ez a körülmény indított rá csupán, hanem az, hogy a kedves emlékek oly erősen hatalmukba kerítették, hogy nagy megkönnyebbülésemre szolgák, ha kissé elfecsegtetek róluk.

Már régen készülttem erre a napra. Jenő is megígérte, hogy eljön. Oh Jenő már gavallér, már több napja hogy bottal jár. Azt mondja, most már bajuszt is fog növeszteni szépet, sely-

Közgyűlés a városnál.

Elég szürke volt a tegnapi közgyűlés. A párakkal telített meleg tanácssterem nehéz soka-jokat váltott ki az izzadó városatyák kebeléből. Sőt maguk a közgyűlés tagjai szüntelen mérsékelt hatványban tudták az elpillert kedélyeket érdeklődésre serkenteni.

A zárszámadást valamennyi bíráló bizottság elfogadta úgy általánosságban, mint részleteiben. Megjegyzésekben különösen Kováts István biz. tag jelentése bővelkedett. Voltak talán, a kik egyet és mászt fölőlegesnek tartottak. De annyi bizonyos, hogy Kováts István felülbírálása mindenütt nagy megnyugvást keltett. És pedig első sorban azért, mert mindenki láthatta, hogy van ember, a kinek az árgus szemait a legkisebb tollhiba sem kerüli el. De nagy megnyugvást keltett a jelentés azért is — és ez mindenesetre a számvetőség dicsőretére válik — hogy még az ezerszemű Kováts István is csak ennyi hibát tudott találni a gazdálkodásban. Midőn a város közönsége meggyőződött, hogy hivatalnokai lelkiismeretes munkát végeznek, hálával és elismeréssel adozhatik Kováts Istvánnak is, a ki a felülvizsgálat óriási türelmet és gondot igénylő munkájára, az ő önzetlenségében, nem sajnálta sem idejét, sem türelmét. Meg is éljenztek érte, csak úgy hangzott meg a folyosó is.

A pécsi honvédelmiapródiskolánál levő alapítványi hely az idén megtüresedvén, a város pályázatot hirdetvén, három pályázó jelentkezett: Bierbauer Viktor, Pongrácz Béla és Tremkő József. Lierbauer Viktor még az ülés előtt visszavonta folyamodványát s így a pályázat Pongrácz és Tremkő között ejtetett meg. A közgyűlés a tanács javaslataival szemben 48 szavazattal 32 ellenében Tremkő Józsefet első, Pongrácz Bélát pedig második helyen jelölte.

A bicskei vicinális mentén a város tulajdonából néhány hold átment a társaság tulajdonába. Régóta disputálnak ezért a területért, illetőleg annak az árért. Most a társulat 4000 koronát ajánlott fel a városnak, a melyet dr. Saára Gyula is elfogadhatónak jelentett, a mennyiben a város valamikor olyanformát ígért, hogy a vicinális átvezetésére ingyen területet ajánl fel. Ha pereskedünk, esetleg mindent elveszthetünk s még a perköltségeket is fizethetjük.

A régi megyei kórház épületét tudvalevőleg megvette a város az aggintézet javára. Húztáhalasztották az átalakítást, míg egyszerre az a fura indítvány került napvilágra, hogy a huszárak számára kellene átadni. A város megszaba-

dulna az időközönkénti beszállásolástól. A hadügyminiszter először sokalta a kért bért, aztán beleegyezett, hogy fizet évi 4200 koronát. Az átalakítás költségei 71,000 koronára rugnának s így az aggintézet 5.09 percentet kapna az épület után. Ebből 0.09 percentet a tatarozásra számítva, az aggintézet a pénze után 5 percentet kapna, vagy legalább 4½ percentet, a melyért a város is jótállana. Elfogadták ezt az indítványt, ámbár megkérdezik még a jogügyi és pénzügyi szakosztályt is, hogy helyes-e ezt a műveletet? Hát annyi bizonyos, hogy botrányosabb komédiát nem is lehet egykönnyen képzelni, mint a mit a tisztas agg polgárokkal cselekesznek. Vajt egy régi épületük, a melynek mindenét akkor örült legjobban, mikor leégett. Aztán beletették őket két régi, összetakolt viskóba, a melyeknek a falait, tetejét, szóval mindenét csak az imádság tartja már. Vettek nekik egy másik régi házat, a mely jó is meg nem is s hogy mennyi pénzbe kerülne az átalakítás, senki nem tudja. Tanácskoznak, bizottságoznak fölöle, tartanak helyszíni szemlélt, már-már mindenki azt hiszi, hogy valahára megvalósul a régi terv, midőn közbeszól a város és azt mondja, hogy az aggok várják meg, míg a nyakukba szakad a régi viskó, mert azt az épületet nem nekik, de a katonáknak adjuk át. Hát az aggok házával mi lesz? Ott nem maradhatnak, az bizonyos; hogy régesrég más helyet kellett volna nekik adni, az még bizonyosabb. Ha pedig így áll az ügy, gondoskodjanak tisztességes helyiségről és pedig minél előbb, mert ha így megy, utóbb is arra a gondolatra jön az ember, hogy megvárják míg az a régi kalitka rászakad a város öregjeire és aztán egyszerre nem lesz rájuk gondja a városnak.

Rainiss Mátyas tanító szabadságolása iránti kérvényét úgy intézte el a közgyűlés, hogy január 1-én végleg nyugalomba lép.

A legközelebbi közgyűlés aug. 28-án lesz.

UJDONSÁGOK.

— **Kanonoki beiktatás.** Ő Felsege a király, mint a legelsőbb kegyur által legkegyelmesebben előléptetett kanonokok, kinevezett új kanonok s címzetes kanonokok beiktatása ünnepélyes szertartások kíséretében ma délelőtt 8 órakor történt meg a székesegyházban. *Károly* János címzetes püspök, nagyprépost, Veni Sanc-

meset. Ha ő nem megy el, én se lettem volna ott. De hisz ez őnt nem érdekli ugyebár? Azt azonban ön is látta, hogy Jenő volt a lovagom egész délután. Igen sokat árultunk: virágot, képes lapot meg konfettit. Ugye kegyedet is megpumpoltam! Ne sajnálja, kérem, jótékony célra ment. Mikor beszámoltam, X. néni megismogatta az arcomat és megcsókolt, azt mondotta, hogy tán én árultam össze a legtöbb pénzt. De boldog voltam ebben a pillanatban — Jenő is ott volt.

A bicikliztás csinos fölvonulást rendeztek (Jenő is tud biciklizni, már érettség előtt is tudott), igazán herci látvány volt a virágokkal díszített kerékpárokat végignézni. (A legcsinosabb művirágdíszítéseket az én ismerősöm P. Rédl Nettí készítette.) En azonban biztosan tudom, ha Jenő köztük lett volna, övé lett volna a legszebb.

Kétszer is bementünk a cukrászdába fagyaltolni, olyan jól esett egy kissé leülni a sok járkálás után. Estefelé, mikor már nem kellett félni, hogy a mama meglátja, Jenő elcsalt a legutolsó pezsgős sátorig — tetszik tudni, ott a tennis pályák mellett — és fizetett egy pohár pezsgőt. Istenkém, de elszédültem tőle; siettem is a mamához piros arccal és azt mondtam, hogy a fejem fáj; majd félórát kellett pihennem, amíg kissé kijózanodtam. De csunya ital is az a pezsgő. Jenő, szegény, az egész félórán át csak úgy márdártávtól láthatott; nem mert odajönni, mert a mama még nem ismeri. Ugy látszik az érettségi még nem igen fokozta a bátorságát. Pedig amugy igen komolyan, férfiasan viseli magát, büszke vagyok rá.

Csak az a kár, hogy a sorshuzást olyan sokáig elhúzták; igen unalmas volt abban a me-

leg levegőjü teremben ácsorogni. Azt hiszem azonban, hogy belátok a rendezőség taktikájába, midőn azt hiszem, hogy ezt azért csinálták így, hogy ha majd tőle a közönség egy része elalszik, más része megszökik, a harmadik résznek tán lesz egy kis helye táncolni. De biz még így sem tudtunk táncolni. En azt hiszem, az összes jelenlevők az én lábomon típródtak. Jenő dühös volt, de még nem igen tudja a formát, hogyan kell ezt kifejezésre juttatni. Egy viccet is mondott: hogy az e hétre való gőzfürdőbe menést megtakarította. En nevettem, mert udvarias vagyok. Nem is bírtuk ki sokáig a táncteremben, hanem kijöttünk kissé az előtte levő belső kertbe, ahol az egyik ivlámpa szemérmes hunyorgatása könynyekre indított bennünket. De azért mégis meg kell dicsérni a vilányos berendezést, mert csak ez az egy lámpa makrancoskodott.

De most már igazán tartok tőle, hogy unalmasá válok és majd nem tetszik közölni a levelemet. Abbahagyom hát avval a kéréssel, hogy ha majd Jenő ír hozzám néhány kis verset — mert írni fog — közölje le kérem.

Előre is köszöni tisztelője
Margit.

Jól van, kis leány. En meg ezúton köszönöm meg, hogy levelével kirántott a hinárból, mert ime kész a tárca. Ha majd Jenő úr csakugyan beküld valamit, hamarosan áthajtjuk a kis verset a purgatoriumon és leközzöljük. **Szól.**

té-⁴ intonált, majd Kéri Ferenc karkaplán felolvasta a királyi adományleveleket s a püspöki megerősítést, mire Károly János c. püspök Kuti Márton, Kuti Márton olvasó kanonok pedig a többi kanonokat bevezette új stallumukba a jelen levő papság éljen kiáltása kíséretében. A szertartás végeztével Kuti Márton „Te Deumet,” az új kanonok Posits Mihály pedig tünepi szent misét mondott.

— **Leő-ünnepély és házavatás.** Péter és Pál napja sokáig felejthetetlen ünnepe lesz Moór község derék, keresztény lakóinak. E napon vonult ugyanis az ottani kath. kör tágas, új helyiségébe, s ez alkalomból fényes estélyt rendezett a jubiláló XIII. Leő pápa tiszteletére. Az ünnepély már délelőtt kezdetét vette ünnepi szent misével, melyen a kör tagjai testületileg majdnem teljes számban résztvettek. Az ünnepély másikt része d. u. 6 órakor vette kezdetét, a mikor a kör szépen és csinosan dekorált tágas helyiségét zsufolásig megtöltötte a község katolikus közönsége. — Miután az énekkar énekelte a Kölcsey-himnusz, Schweighardt kapucinus atya lelkes magyar beszédben méltatta XIII. Leő pápa elévülhetlen érdemeit az egyház és egész emberiség körül. Az énekkar erre a pápai himnuszot adta elő, mire Bonitz Ferenc, az Alkotmány felelős szerkesztője német nyelven magasztalta XIII. Leőt, a munkások, a szegények pápáját, összetartásra buzdítva a hatóhölösöket. A programm többi részét énekek tették, amelyeket a kör énekkara meglepő készültséggel s a közönség lelkes tapsai mellett adott elő. A több száz főre menő társaság a számos vidéki vendéggel együtt jó sokáig maradt a kör új helyiségeiben. Az ünnep szép sikerében Schweighardt atya és Kriegler Sándor kőri alelnök osztozkodnak.

— **Kérelem.** „A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége” fölkéri a főtisztelendő plébános urat, hogy a „Krajcáros njság” ügyében szétbűldött fölhívásra mielőbb felenni sziveskedjenek. Budapest, IV. Molnár-u. 11. **A Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége.**

— **A zirci rendházból.** A cistercita rendnek négy negyedéves növendéke kerül az idén ordnációra: Bándy Boldizsár, Unger Barnabás, Torday Ányos és dr. Nyilas Rajmund. Az ünnepélyes fogadalmat mult hó 27-én tették le a Rendvégeztet növédekéi, a felszentelést báró Hornig veszprémi püspök holnap végzi.

— **A felső kereskedelmi iskola** igazgató választmánya mult hó 28-án tartott ülésén a dr. Szabady József lemondásával megüresedett tanszéket dr. Kerekes Lajos tb. főjegyző, árvaszéki ülnökkel s dr. Korniss Zoltán megyei tb. főjegyzővel töltötte be. A két új tanár egy-egy osztályban fog előadást tartani.

— **A kereskedelmisták mulatsága** minden tekintetben kitünően sikerült, a mit eléggé igazol az a körülmény, hogy a tiszta jövedelem mintegy 4000 korona. A mulatságról lapunk tárcorovatában számolunk be, míg a kis angyalnak, Szabady Annuskának sorshuzásáról a következő nyerőszámok tanuskodnak:

34 104 158 174 196 259 321 336 370 407
525 536 546 549 552 591 632 675 685 828 831
838 898 909 911 915 922 1005 1049 1086 1144
1175 1187 1230 1241 1256 1291 1311 1450 1534
1550 1691 1851 1916 2027 2040 2079 2188 2231
2239 2245 2295 2325 2350 2542 2664 2712 2830
2900 2913 3076 3171 3426 3650 3655 3658 3698
3709 3758 3797 3852 4177.

A nyeremények a felső kereskedelmi iskolában átvethetők.

— **Földmérés gyakorlatok.** A Ludovika-akadémia I. évfolyamának növendékei Acsa, Lovasberényi és Pátka községek környékén földmérés gyakorlatokat fognak végezni s e célból folyó évi július hó 30-án 1—1 tisztt és 4—4 honvéd, július hó 31-én pedig 19—19 akadémiai növendék az említett községekbe érkeznek, a hol augusztus hó 14-ig maradnak.

— **Kinevezés.** Kubik Nándor helybeli lakost az alispán kinevezte napidíjasnak.

— **Éjjeli orváltadás.** Egy általánosan tisztelt, közbecsülésben álló férfiú forgott halálos veszedelemben az éjszaka. Kováts Alajos vasuti állomásfőnök gyanútlanul sétált hazafelé az éjjel s alig hagyta el a lövölde-kertet, egy nagy kő fején talála. A hegyes, kemény kő keresztül szakította a kalapot s a felső jobb oldali részen mély sebet ejtett Kováts fején. Eddig hiába keresték a támadót, a nyomozás még nem vezetett eredményre.

— **A részeg kocsis álma.** Marák János pákozdi lakos ma reggel a rendőri zárkában fölébredt s Kuti alkaptány előtt a következő álmodt mesélte el: Vasárnap a bodajki vásáron voltam, onnan jövet Keresztesen italozni kezdtem s tökrészen indultam Fejérvár felé. Az uton aludtam, mint a bunda s egy mezőőr vett pártfogás alá s míg kocsimat a városmajorban vettek őrizet alá, jó magam a dutyiban folytattam édes álmodat, míg meg ma reggel felébredtem. Szeretném tudni, mit jelent ez az álom. Kuti alkaptány felütötte az álmoskönyvet s miután a megfelelő paragrafust felolvasta, utrendőri kihágásért 5 koronára büntette az atyáit.

— **Hulla az erdőben** Geiger Viktor lovasberényi kéményseprő a Cziráky-család tulajdonát képező erdőben egy fan néhány ruhadarabot pillantott meg. Közlebb vitte a kíváncsiság s mikor már csak néhány lépésnyire volt az említett fától, rémülve látta, hogy a fá alatt két, már oszlásnak indult hulla hever. Rémlütelében télenül nézte egy darabig az ijesztő képet s a mikor egy kissé magához tért, lélekszakadva rohant az előjáróshoz, majd a csendőrökhöz s földokló hangon számolt be a látottakról. Egy óra múlva már a község lakosságának felét az erdőbe vitte a kíváncsiság, de bizony a hullának még csak nyomára sem akadtak. Ekkor tűnt ki, hogy Geigernek a dolgot két facér kéményseprő mesélte el, a kik azóta már a hetedik községen is tuljártak.

— **Helyreigazítás.** Lapunk e hó 24-iki számában „A kíváncsi kongresszus figyelmébe” című közleményben Göde volt sárkányi jegyző urra vonatkozólag ez az odavetett (a dolog lényegét egyáltalán nem érintő) megjegyzés tétetett, hogy Gödét azóta lopás miatt elcsapták. Ezen közléstünk helyreigazítjuk annyiban, hogy Göde önként távozott hivatalából, a mit a hivatalos akták is bizonyítanak.

— **Dutyiból — a dutyiba.** Lits János valószínűleg megfogadta, hogy a kánikulában gyakran lesz vendége a hívős dutyinak. Polgári foglalkozására nézve Mikó Imre kocsis s eme mltóságában minden alkalmat felhasznál, hogy fogadásának ura legyen. Tegnap reggel távozott a hívősőről s már este 7 órakor olyan ribilliót csinált a Háltéren, hogy két rendőri társaságban volt kénytelen a városházára sétálni. Itas volt, skandalumot csinált s ezért Kuti alkaptány csekély 10 korona pénzbüntetetésben marasztalta. Mennyivel jobb volt a deres és mogyoróvessző ideje. Egyébként igen üdvös dolgot végezne a rendőrség, ha a Háltérré állandóan őrszemet állítana, mert alig mulik el nap, hogy két-három verekedés vagy egyéb botrány ne szolgálatna látványosságot a kíváncsi publikumnak.

— **Betörési kísérlet.** A napokban Mált Ferenc mészáros Szügyény-Marich utcai üzlethezlyiségét akarták feltörni. Éjjel egy óra után lefeszítették a farácszatot s egy horoggal a pénzes fiókot asztallal együtt az ajtóhoz húzták de biz eredménytelenül, mert a tettes megzavartatván munkájában futásban kerestet menedéket.

— **Bűnügyi föltárgyalások.** A székesfejérvári kir. törvényszéknél 1902. évi július hóban a bűnügyi föltárgyalások a következők sorrendben tartatnak meg: Július 1-én: Halász István és 1 társa hat. elleni erőszak, Tóth Szenté István súlyos testi sértés büntette, Konya József magánokirat hamisítás büntette; 2-án: Szalok János és 2 társa súlyos testi sértés büntette, Darabos József súlyos testi sért. büntette; 4-én. Braun Gyula közlyos testi sért. büntette; 5-én. Derecskei István és 11 társa s. t. s. büntette és vétsége, Mihályi Mór lopás büntette; 5-én: Németh Jánosné lopás bün-

tette; 8-án: Tóth Szenté István s. t. s. büntette, Horváth János e. n. k. büntette, Angyal Gábor hív. sikkasztás büntette; 9-én: Bohmiczky Anna lopás büntette; 15-én: Hromoda Ferencz súlyos testi sértés vétsége.

— **Állatbetegségek.** Sóskut és Gyuró községben a sertés-örbánc fellépett; a Martonvásár-községhez tartozó Erdőhét majorban pedig a sertés-örbánc és lépfene megszűnt.

Hogyan bálnak a szegény néppel ?

A mult heten leirtuk és a kíváncsi kongresszus becses figyelmébe ajánlottuk Bakony-Sárkány község pusztulását, különösen pedig Heumann József moóri ügyvédnek a sárkányiak sirásójának gyászos szereplését.

Most leközzöljük azt a levelet, a melyet a szerencsétlen község lakossága élen Dallmann József plebánossal 1896-ban a Moórvidéki Takarékpénztárhoz intézett:

Folyó évi március 22-éről szóról-szóra ezt irtuk a moór-vidéki takarékpénztárnak.

„Moór-vidéki takarékpénztár tekintetes igazgatóságának.” A moór-vidéki takarékpénztár B.-Sárkány és Kéthely községében alakult birtokvevő-társaságnak a székesfejérvári takarékpénztárnál a báró Miske-féle megvett birtokra 100,000 50,000 és 50,000 frtról kiállított három rendbeli kötvényeinkre még hátralékos összeget cseszítő utján átvette s ezekre állítólag fizetett:

1891. év nov. 14-én a 3 kötvényért	142,456 frt. 78 kr.
1891. év nov. bélyeg- és illetékre	446 frt. 25 kr.
1891. év nov. bélyeg- és illetékre	926 frt. 03 kr.
1891. Dietrich ügyvédnek	1,674 frt. 56 kr.
1891. Heumann	1,016 frt. 26 kr.
Az átvett összegre 1892. január 1-ig százalék	1,335 frt. 51 kr.
Összesen lenne 1892. január 1-én	147,855 frt. 39 kr.

Igy adta elő szóval a kétrérendbeli társaságnak Heumann József ur, a moór-vidéki takarékpénztár ügyvédje 1895. február 26-án a takarékpénztár helyiségében. A fenti 147,855 frt. 39 krajcárt a két társaság ellenében fizetes és kamatozásra 1892. január 1-től igy osztotta fel szóval:

I. Elegendő garanciális birtokkal bírókra kivett nyilatkozatok mellett tökében 7-5 százalékra	59,287 frt. — kr.
Az 1892. január 1-ig járó kamatokban 7-5%-ra	1335 frt. 51 kr.
Nyilatkozatok összesen	60,622 frt. 51 kr.
II. A nem elegendő garanciális birtokra bírókra kivett egyetemleges törlesztésre 1892. jan. 1-től 7-5 százalékra	83,169 frt. 78 kr.
III. A költségek összege állítólag	4063 frt. 10 kr.

I. II. és III-ra összesen 147,855 frt. 39 kr.

1. alatti 60,622 frt. 51 król kaptak a jobb birtokosok részletes kölcsönös nyilatkozatokat; e nyilatkozatok összege azonban kitétt 60,566 frt. 1 krajcár, tehát már 5943 frt. 50 krral több, mint rájuk eselt volna. E többleti nyilatkozatok értelmében fizettek rendszeren félvénként előre 7-5 százalékot, sőt egyesek tőkét is fizettek. Itt tehát nemcsak 5943 frt. 50 krral kaptak több tőkét, sőt erre fizettek 1881. január 1-je óta kamatokot is az adósok.

II. alatti összeg 83,169 frt. 78 kr.; erre a bírói árverések, a kéz alatt eladott birtokok, nemkülönben árendából befolyt 1892. január 1-től a mai napig Heumann József ügyvéd úr beismérese szerint részletekben 84955 frt. 53 kr. s az I. pont alatti összegből 6165 frt. 75 kr. tőkétörlesztés, ez lenne összesen 91121 frt. 28 kr., mely összeg 1892. január 1-től kamatozó 83169 frt. 78 krról marad még a mi előterjesztett számadásunk szerint közös deficit a II. a összegre 1882 frt. 51 kr.; hozzáadván eme deficithez a tőkétörlesztés után felmerülő régi s. megmaradt nyi-

latkozatok különböztetését, mely szintén kitenne 222 frt 25 krt., lenne az egész közös deficit 2104 frt. 76 kr.; mely deficit ellenében Heumann József ügyvéd ur minden néven nevezendő részletes leszámolás megtagadásával 19000 frt. deficit ráfizetést követel az 1. pont alattiaktól, mit mi alólirt birtokostársak határozottan megtagadunk mindaddig, míg csak az összes alapadosság a 3 eredeti kötvény után a történt fizetések s a meglevő nyilatkozatok alapján tételenként számokkal, számvetéssel be nem igazoltatik, hogy mi és mennyi a deficit, addig is ragaszkodunk a mi számadásunk tételéhez, melyek csak 2104 frt. 76 kr. deficitet tüntetnek ki:

E számadásunk a következő:

Moór állítólág fizetett 3 kötvényre	142,456 frt. 78 kr.
Erre kamat 1892. január hó elsejéig	1,335 frt. 51 kr.
Költség lenne	4,063 frt. 10 kr.
Összesen	147,855 frt. 39 kr.
1. Ebből jökre beosztott nyilatkozatokra	60,622 frt. 51 kr.
2. Nem garanciális birtokokra	83,169 frt. 78 kr.
3. Maradna költség	4,063 frt. 10 kr.
Lenne összeg	147,855 frt. 39 kr.
1-re, azaz 60622 frt. 51 krra volt nyilatkozat	66,506 frt. 01 kr.
Ezzel lefizettek tőkében	6,165 frt. 75 kr.
Van még nyilatkozatban	60,400 frt. 26 kr.
2-re, azaz 83,169 frt. 78 krra fizetett árverés s másból	84,965 frt. 53 kr.
Az 1. alatti nyilatkozatokból tőke	6,165 frt. 75 kr.
Összesen fizetett 83169 frt. 78 krra 3 év alatt	91,121 frt. 28 kr.
Eme 61,121 frt. 28 kr. részletes fizetésekben levonva a folyton kamatozó 83,169 frt. 78 kr. tőkéből, marad 1895. március 15-ig deficit	1,882 frt. 51 kr.
A fentiek alapján tehát:	
Moór követel jöktől felosztás szerint	59,287 frt. — kr.
Moór követel 1892. évi jan. 1-ig kamatban	1335 frt. 51 kr.
Hozzáadva 1895. márc. 15-ig járó deficit	1882 frt. 51 kr.
Összes követelés lenne	62,505 frt. 02 kr.
Erre fizetett kötvényben	60,400 frt. 26 kr.
Marad 1895. márc. 15-ig összes deficit	2104 frt. 76 kr.

III. Az állítólágos 4063 frt. 10 kr. költséghez semmi közünk, mert Moór megvette 3 egyetemleges kötvényeinket, melyek állítólág már csak 142,456 frt. 78 krcárt képviseltek; eme vásár kötvényeink értékét nem emelhette, a mi kötvényeink értéke, ellenük a vásár után is csak 142,456 frt. 78 krcárt maradtatott.

(Vége köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Kasszirnö-ellenőr. Helyben. Levélét vettük, kérésének azonban eleget nem tehetünk, mert az ilyen ügyek pertraktálása a kívánt eredményre nem vezethet, sőt közérköcsi szempontból csak romboló hatással van. Egyébként ma már, sajnos, nem az illető az egyedüli, a ki e szerencsétlen útra téved, tiz közül kilenc bizonyára vele tart. A kor romlottsága, az erkölcsök súlyedése s helyzetük kényszere okai e szomorú szereplésnek. Ha mindenenon bűnhődésében óhajta látni az illetőt s oly biztosan tudja, mint a hogy állítja e tényét, forduljon a rendőrségnél a kihágási ügyosztály vezetőjéhez, szolgálta az bizonyítékait s a vétség büntetés nélkül nem marad. (A büntetés: elzárás és eltoloncoltatás.) A féljelentés közvetítésére mi nem vállalkozunk, mert sorából úgy vesszük ki, hogy nem a legtisztább szándék vezette tollát. Ha látta a leirt tényt, gátolta volna meg, ehhez mindenkinek joga van, sőt adandó alkalommal kötelesség is. Az „ugratás”-ra vonatkozólag csak annyit jegyzünk meg, hogy bizony ott mindig a férfi a számár. Mi a dolgot nem helyesejlük s általánosságban felhívjuk rá az illetékes hatóság figyelmét.

Végül még egyet. Örülünk neki, hogy Ön „bizalommal fordul lapunk keresztény szerkesztőségéhez”, de még inkább örülünk, ha teljesen érdek nélkül tenné ezt, mert a „válogatós” kitétel arra enged bennünket következtetni, hogy az illető talán Önnel szemben is „válogatós” volt s bizonyára ez fáj bánatos szívének és bosszút kíván vagy ez úton, ily eszközökkel remél még célhoz jutni. Ez már a jellemtelenségnek is legutolsó foka, a mit egy magát uri embernek hitt, de senki által annak nem tartott férfitől sem vártunk s mi épen nem örülünk neki, hogy ily célra lapunkat akarja eszközül használni. Férfiúi gyengeségeről s jellemének épen nem előkelő vonásáról adott bizonyítványt. Utazás a „nők körül” ily formában piszkos dolog; ijesztéssel birni mást arra, a mire egyébként nem hajlandó: a kávéházi kassza-hiének közönösleges gazember-stíkljje. Ehhez segédkezet nem nyújtunk.

11671/1902.

Pályázati hirdetés.

Székesfejérvár szab. kir. város kegyurasága alatt álló belvárosi plebániánál s templomnál nyugdíjazás folytán üresedésbe jött kántori állásra, mely a város tanácsa által élethosszig tartó hatályu választás utján fog betölteni, pályázatot hirdetek s felhivom azokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy keresztlevelük-, erkölcsi bizonyítványuk-, zenei iskolázottságukat s eddig volt alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket ezen város tanácsai iktató hivatalánál, 1902. évi július hó 25 ének délután 5 órájáig, írásban adják be.

Ezen állás természetete megkivánja, hogy a pályázó a róm. kath. egyházi zenében és szertartásokban, orgona kezelésben, éneklésben jártas, kifogástalan erkölcsi- és társadalmi előéletű, róm. kath. vallásu férfiú legyen.

Az állással járó illetmények a következők: Nyolczszáz korona, nyugdíj-jogosultsággal összekötött évi fizetés a városi házipénztárból; temetéseknel teljesített kántori teendőket után az 1864. évi szeptember 26-án kelt 314 sz. közgyűlési határozat alapján járó díjak és pedig egész conductussal történő temetésért gyászmiisével együtt a maga és négy énekes részére, — karének nélkül — 21 kor. 20 fillér; fél conductussal történő temetésért a maga és egy énekes részére 7 kor. 20 fillér; közönösleges nagytemetésért 2 korona; kis temetésért 1 korona 20 fillér; esetleg megkivánt bucsuztatásért minden énekelt versszak után 20 fill. ezen kívül az egyházmegyei hatóság határozata alapján alkalmi énekes gyász-miséknél, ugy szintén a magánosok vagy társulatok által kívánt énekes miséknél teljesített kántori teendőkért egyenkint 2 korona díj s az orgona taposó díjazására 40 fillér. — Tájékozásul megjegyzem, hogy az alapítványi misék kántordíja ez idő szerint körülbelül 100 korona évenként

Kötelességei a következők:

Tartozik vasár- és ünnepnapokon az első mise és a 7 órai ünnepélyes plebános mise alatt orgonálni s a híveknek vezetésével előénekelni, ha pedig a 7 órai mise zenés, tartozik orgonálni és énekelni; tartozik a vasár- és ünnepnapon, a szombati és más — alkalmi létániák alatt orgonálni, énekelni illetve a hívek énekét vezetni; köteles a szokásos körmenetek és ily természetű isten-tiszteletek alkalmával, nem különben a városi iskolák tanulóinak miséjén előénekelni. — Különösen hangsúlyozom, hogy a kántor ezen teendői teljesítésénél a belvárosi plebános rendelkezése alatt áll. A város tulajdonában levő kórtákat s zene kellékeket állása elfoglalásakor felelős őrizetre leltár mellett átvenni köteles.

Végül megkivánom, hogy a pályázók az általam kitűzendő határidőben jelenjenek meg a céltől, hogy a plebánia templomban orgonálási-, énekelési képességüket, zenei iskolázottságukat s hanganyagukat bemutassák.

Székesfejérvárott, 1902. június 23-án.

Havranek József, s. k.
polgármester.

Új üzlet!

Van szerencsénk a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy Bécsi I. Rotherurmstr. 19., I. Goltschmidgasse 7., I. Bauernmarkt 13., VI. Mariahilferstr. 1. számú üzleteinknek egy fióküzletét, Székesfehérvárott, ideiglenesen nádor-utca 1. szám alatt meg fogjuk nyitni. Ezen fiók-üzlet alapításánál nem vezérelt bennünket semmiféle nyerészkedési vágy, hanem kizárólag cégünk egyik társtagjának:

HERZ REZSŐ

úrnak, határozott kívánsága, hogy abban a városban, ahol neki annyi kedves ismerősei vannak és melyhez őt oly kellemes mult fűzi, ha már a sors úgy rendelkezte, hogy személyesen ott nem lehet, legalább képviselve legyen.

Arra kérjük tehát úgy a székesfejérvári, mint a vidéki hölgyeket, hogy tájékozás céljából ottani képviselőnket felkeresni méltóztassanak, az ottani szép választéku raktárt megtekinteni és bármi áru szükséglet beálltával cégünkkel bizalmával megfizetni sziveskedjenek.

Cégünk baltgia Herz Rezső úr előre is biztosítja az általa igen nagyra becsült székesfejérvári és vidéki hölgyeket, hogy úgy a bevásárlásnál, mint megrendeléseiknél jól ismerve azon város és vidéke tisztelt vevőinek izlését, oly előnyöket fog nyújtani. a mire, tekintve az oly óriási bécsi raktárakat, más kereskedő nem képes.

Igen kérjük erről fióküzletünk vezetőjénél, Goldstein Izidornál meggyőződést szerezni és maradunk kiváló tisztelettel

HERZ R. és TÁRSA
bécsi fióküzlete Székesfehérvár, Nádor-u. 1.